

Dia Internacional en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust

El 27 de gener commemorem el Dia Internacional de les víctimes de l'Holocaust. Potser la massacre planificada més gran de la humanitat. El nazisme no tan sols va assassinar sis milions de jueus. Cinc milions de persones gitanes, homosexuals, discapacitades o opositores al nazisme també van ser exterminades. En total onze milions de persones planificadament deportades i sistemàticament exterminades.

És difícil imaginar major maldat i fredor dels responsables planificadors. Costa entendre com es pot implicar milers de persones en l'execució d'aquest pla macabre. Costa entendre també com altres milions de persones ho veien i callaven. Costa entendre aquesta deriva social i multitudinària, com la massa pot esdevenir cega. Com l'egoisme individual (i potser la por) trepitja l'honestedat i la consciència.

El genocidi nazi no va ser el primer, ni malauradament ha estat el darrer. Va ser, això sí, el més sistemàticament planificat i industrialment portat a terme.

Les guerres són cruels i en moltes s'hi han comès genocidis. Potser des de la desaparició dels neandertals, citat a vegades com el primer genocidi. Es diu que el genocidi càtar, a la croada albigesa, va ser el primer genocidi modern, i que el genocidi indígena durant la conquesta espanyola d'Amèrica va ser el més gran i monstruós, amb uns 70 milions de persones assassinades.

Des d'aleshores, hi ha hagut genocidis dels indígenes a l'Argentina, Mèxic, els USA... També a Austràlia. També hi ha hagut genocidis a l'Àsia i a l'Àfrica. La creació de l'imperi mogol, les guerres al Congo, el genocidi a Somàlia, el genocidi zulú a Zimbabwe, la colonització japonesa d'Hokkaido, el genocidi armeni, les purgues de Joseph Stalin a la primitiva Unió Soviètica, les fams provocades a Ucraïna...

Encara després del genocidi nazi, als anys quaranta del passat segle, hem sofert els genocidis de Bangladesh, i de Biafra a la guerra civil de Nigèria, el genocidi hutu a Burundi, dins d'Europa, el genocidi bosnà a l'exlugoslàvia. Més recentment encara, l'expulsió i genocidi de la minoria rohingya a Myanmar, i les massacres a la guerra de Síria i les perpetrades pels saudites al Iemen.

Tristesa infinita. S'estima que entre 1956 i 2016, un total de 43 genocidis han tingut lloc, causant la mort de prop de 50 milions de persones i el desplaçament d'altres 50 milions, segons l'ACNUR

Dues conclusions. La primera, que la humanitat no n'aprèn, o almenys no n'aprenem suficient i que les Nacions Unides fan molt, però és insuficient. La segona, que la població, la gent, les masses, som manipulables i susceptibles de seguir a líders desaprensus, i que de vegades, les víctimes de maltractament i genocidi es converteixen en maltractadors i genocides.

No hem d'estalviar en esforços per evitar noves guerres, noves deportacions, nous genocidis, nous holocausts. La cultura de la pau ens és imprescindible.

Ramon Palacio, síndic de greuges de Sant Cugat del Vallès.